

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย

ในบทนี้จะมีการสรุปผลการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาโดยตลอดว่าได้มีข้อค้นพบตรงกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพียงใด นอกจากนั้นจะเป็นการอภิปรายผลการวิจัย ข้อค้นพบและแนวความคิดที่สำคัญ ๆ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของฝ่ายปกครองและข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ว่า

๑. เพื่อศึกษาการจตุรปกครองการฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
๒. เพื่อศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
๓. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของฝ่ายปกครอง

ข้อค้นพบจากการวิจัย

๑. การจตุรปกครองการฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓ มีการจตุรปกครองการอยู่ ๕ แบบด้วยกันคือ ส่วนใหญ่จะจัดแบบระดับชั้น รองลงมาจัดแบบคณะ - ส การจัดแบบคณะกรรมการ การจัดแบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการจัดแบบผสมระหว่างคณะ - ส และระดับชั้น
๒. สำหรับการศึกษานี้ที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละ เรื่องนั้นพบว่า

๒.๑ เรื่องการควบคุมและป้องกันความประพฤติของนักเรียน

๒.๑.๑ ฝ่ายปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๐) ได้มีการวางระเบียบและวิธีปฏิบัติตนของนักเรียน เป็นลายลักษณ์อักษรในเรื่องการแต่งกาย การลงโทษนักเรียน การขออนุญาตออกนอกบริเวณโรงเรียน การมาโรงเรียนของนักเรียน การลาของนักเรียน และการทำความเคารพของนักเรียน

สำหรับการรับฟังความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงระเบียบของโรงเรียนนั้น ฝ่ายบริหารได้มีวิธีปฏิบัติดังนี้ ๑. การพบตัวแทนของนักเรียน ๒. การมีตู้สำหรับรับความคิดเห็นจากนักเรียน และ ๓. การออกแบบสำรวจความคิดเห็นจากนักเรียน

๒.๑.๒ ในด้านการประชุมอบรมชี้แจง ฝ่ายปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๐) ได้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงระเบียบต่าง ๆ ของนักเรียนและการประชาสัมพันธ์ให้ครูในโรงเรียนทราบ เกี่ยวกับนโยบายของฝ่ายปกครอง

ส่วนการประชุมอบรมนักเรียนนั้นจะมอบให้ ครูเวรอบรมในตอนเช้า อาจารย์ประจำชั้นอบรมในห้องเรียน และฝ่ายปกครองอบรมในห้องประชุม ซึ่งการประชุมอบรมนักเรียนนั้นส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องที่สำคัญ ๆ ตามลำดับดังนี้ การแต่งกาย กิริยามารยาท การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ชู้สาว และการหนีโรงเรียน

๒.๑.๓ ในด้านการให้คำปรึกษาในเรื่องการปฏิบัติตนและการช่วยเหลือนักเรียน ฝ่ายปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๐) ได้มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน และการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับด้านทุนทรัพย์

๒.๑.๔ ด้านการดูแลนักเรียนขณะที่มาอยู่ในโรงเรียน ในเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนฝ่ายปกครองส่วนใหญ่ได้มีการปฏิบัติดังนี้ การจัดให้ครูเวรทำการดูแล ให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ให้หัวหน้าคณะหรือหัวหน้าระดับชั้น เป็นผู้ดูแลความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน

ส่วนการที่นักเรียนต้องการออกนอกบริเวณโรงเรียนนั้น ส่วนมากแล้วนักเรียนจะต้องขออนุญาตจากฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น ครูเวร

สำหรับการปฏิบัติ เมื่อมีนักเรียนมาโรงเรียนสายนั้นพบว่าฝ่ายปกครองได้มีวิธีการตามลำดับดังนี้ ว่ากล่าวตักเตือน บันทึกกรายชื่อผู้มาสาย ลงโทษ เชิญผู้ปกครองมาพบ ออกบัตรมาสายในเวลาที่กำหนด

๒.๑.๕ ด้านการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อประโยชน์ของฝ่ายปกครองได้ทำโดยเฉพาะการทำทะเบียนประวัติของนักเรียน (ร้อยละ ๖๐.๓๐) และการทำบัตรประจำตัวนักเรียน (ร้อยละ ๕๑.๐๓)

ส่วนการทำแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับงานด้านปกครองนักเรียนพบว่า ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองจะมีแบบฟอร์มการทำภาคจัดทัพหรือจัดทัพบน แบบฟอร์มการขออนุญาตออกนอกบริเวณโรงเรียน และแบบฟอร์มเกี่ยวกับการติดต่อผู้ปกครองนักเรียน

นอกจากนี้ฝ่ายปกครองยังได้มีการจัดทำทะเบียนทางด้านความประพฤติของนักเรียน การมาโรงเรียนสายของนักเรียน การทะเลาะวิวาทของนักเรียน และการลงโทษนักเรียน

๒.๒ เรื่องการแก้ไขความประพฤติของนักเรียน

๒.๒.๑ การแก้ไขความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียนฝ่ายปกครอง ได้มีการขอความร่วมมือกับคณะครู - อาจารย์ในโรงเรียนเพื่อช่วยกันแก้ไขความประพฤติของนักเรียน และการติดตามนักเรียนที่มีปัญหาในด้านความประพฤติที่ต้องแก้ไขปรับปรุง โดยปฏิบัติค่อนข้างมาก ส่วนวิธีการปฏิบัติของฝ่ายปกครองเมื่อพบว่านักเรียนไม่มีผู้ปกครองที่แท้จริงนั้น ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองได้มีการปฏิบัติดังนี้ เชิญผู้ปกครอง (บิดา - มารดา) ที่แท้จริงมาปรึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนมีผู้ปกครองที่ถูกต้อง เชิญผู้ปกครองที่นักเรียนมาอาศัยอยู่มาพบเพื่อส่งข่าวให้ผู้ปกครอง (บิดา - มารดา) ที่แท้จริงทราบ

๒.๒.๒ การแก้ไขปัญหาความประพฤติของนักเรียนนอกโรงเรียนในกรณีที่มีการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติดังนี้ การขอความร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายปกครองของโรงเรียนคู่กรณี เชิญผู้ปกครองของนักเรียนที่ก่อเรื่องทะเลาะวิวาทมาพบเพื่อชี้แจงและร่วมกันแก้ปัญหา ศึกษารายชื่อความระแอมที่วางไว้ แจงให้หัวหน้าสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา

ในด้านการสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนนอกโรงเรียน ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองมีวิธีการปฏิบัติดังนี้คือ สอบถามเพื่อนนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น ติดตามเยี่ยมเยียนนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน เป็นครั้งคราว ขอความร่วมมือจากศิษย์เก่าและสถานบริการต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบ

สำหรับความประพฤตินักเรียนนอกโรงเรียนที่ควรปรับปรุงแก้ไขตามลำดับความสำคัญคือ เรื่องยาเสพติด (มูทซ์, สุรา) การมีวุ่นวายในแหล่งอบายมุข ประพฤติทำนองขู้สาว การเล่นการพนัน การเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน

๒.๒.๓ การดำเนินการลงโทษนักเรียนที่ประพฤติผิด ฝ่ายปกครองของโรงเรียนได้มีวิธีการสอบสวนลงโทษนักเรียนดังนี้ ให้หัวหน้าฝ่ายปกครองแต่ละระดับหรือคณะ-สภให้คณะกรรมการฝ่ายปกครองสอบสวนลงโทษ ให้ผู้ช่วยฝ่ายปกครองทำการสอบสวนลงโทษ และให้คณะครู - อาจารย์ที่พบเห็นลงโทษ

๒.๒.๔ ด้านการวิเคราะห์สำรวจ ทำสถิติและการวิจัยในส่วนนี้ฝ่ายปกครองของโรงเรียนได้มีการทำการวิเคราะห์ปัญหาความประพฤตินักเรียนและร่วมมือกับคณะครู - อาจารย์เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหานักเรียนค่อนข้างมาก (ร้อยละ ๖๐)

๒.๓ เรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองได้มีการจัดกิจกรรมในด้านนี้ ส่วนที่มีการจัดมาก (ร้อยละ ๘๐) คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเพณีสำคัญ ๆ การจัดโครงการสอนจริยธรรมและวัฒนธรรม และการจัดนิทรรศการในวันสำคัญทางศาสนา

๒.๔ เรื่องการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนใหญ่(ร้อยละ ๘๐) ฝ่ายปกครองได้มีการร่วมมือกับฝ่ายแนะแนวในการแก้ไขปัญหานักเรียน การพิจารณาให้ทุนแก่นักเรียน และการส่งนักเรียนที่มีปัญหาบางอย่างไปยังฝ่ายแนะแนว และร่วมมือกับฝ่ายกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนักเรียน

๒.๕ เรื่องการบริหารงานของฝ่ายปกครอง

๒.๕.๑ ด้านการวางแผนนโยบายและแผนงานฝ่ายปกครอง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๕) ฝ่ายปกครองได้มีการจัดทำนโยบายในการปกครองนักเรียน และมีการประสานงานเพื่อทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของฝ่ายปกครอง ซึ่งพบว่าได้มีโครงการที่สำคัญ ๆ ดังนี้ โครงการอบรมจริยธรรมและวัฒนธรรม โครงการปฐมนิเทศอบรมนักเรียนเข้าใหม่ โครงการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ในแต่ละระดับทุกภาคเรียน โครงการเยี่ยมบ้านของนักเรียน โครงการประกวดความประพฤติและมารยาทที่ดีของนักเรียน

๒.๕.๒ ด้านการดำเนินงานของฝ่ายปกครอง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๕)

ได้มีการประชุมประสานงานในฝ่ายปกครอง และมีการกำหนดแนวปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง

๒.๕.๓ ด้านการประสานงานของฝ่ายปกครอง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๐)

ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในฝ่ายปกครองด้วยกันและระหว่างครู - อาจารย์ในโรงเรียน
เดียวกัน

๒.๕.๔ ด้านการประเมินผลงานของฝ่ายปกครอง เป็นที่น่าสังเกตว่าฝ่าย
ปกครองได้มีการทำในตำแหน่งนี้ค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ ๔๐)

๒.๖ งานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารนอกจาก เรื่องดูแลความประพฤติของ
นักเรียน ซึ่งพบว่าฝ่ายปกครองมีหน้าที่ตามลำดับดังนี้ ดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน
ดูแลและแต่งตั้งเวรยามของโรงเรียน เสนอความคิดเห็นความชอบของครู - อาจารย์ และพนักงาน
ช่วยเหลือกิจกรรมของนักเรียน

๓. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ๆ ในการดำเนินงานของฝ่ายปกครอง จากการศึกษา
เรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการ
ศึกษา ๓ ผลของการศึกษาพบว่า มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ปัญหาในการวางระเบียบและวิธปฏิบัติตนของนักเรียนพบว่า มีปัญหาที่
สำคัญ ๆ ได้แก่ ครู - อาจารย์ในโรงเรียนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือ

๓.๒ ปัญหาในการประชุมอบรมชี้แจง ครู นักเรียนขณะผู้ปกครองพบว่ามีปัญหา
ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ก.) ผู้ปกครองไม่ค่อยมาประชุม ข.) สถานที่การประชุมไม่พอกับนักเรียน
ค.) นักเรียนบางกลุ่มชอบหนีการประชุม

๓.๓ ปัญหาในการให้คำปรึกษาในด้านการปฏิบัติตนและการช่วยเหลือนักเรียน
พบว่ามีปัญหาที่สำคัญ ๆ ดังนี้ ก.) นักเรียนไม่กล้าเข้ามาขอคำปรึกษาเพราะมีความกลัวฝ่าย
ปกครอง ข.) ฝ่ายปกครองไม่ค่อยมีเวลาเพราะต้องทำการสอน ค.) นักเรียนที่มีปัญหาไม่
ให้ข้อมูลที่แท้จริง

๓.๔ ปัญหาของฝ่ายปกครองในการดูแลความประพฤติของนักเรียน พบว่ามีปัญหา
ที่สำคัญ ๆ ดังนี้ ก.) ครู - อาจารย์บางท่านให้ความร่วมมือน้อยเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของฝ่าย
ปกครอง ข.) นักเรียนมีมากแต่ฝ่ายปกครองมีน้อยดูแลไม่ทั่วถึง ค.) ผู้ทำหน้าที่ฝ่ายปกครอง

ทำการสอนและทำหน้าที่อื่น ๆ

๓.๕ ปัญหาในการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ของฝ่ายปกครอง พบว่ามีปัญหาดังนี้
ก.) ฝ่ายปกครองไม่มีห้องทำงานเป็นสัดส่วนและขาดอุปกรณ์ ข.) ไม่มีเวลาเพียงพอเพราะ
ต้องทำการสอน ค.) ฝ่ายปกครองขาดบุคลากร

๓.๖ ปัญหาในการแก้ไขความประพฤติของนักเรียนนอกโรงเรียน พบว่ามีปัญหา
ที่สำคัญ ๆ ดังนี้ ก.) สถานที่หรือแหล่งอบายมุขมีมาก ข.) ฝ่ายปกครองมีกำลังคนน้อยยากที่
จะติดตามได้ทั่วถึง

๓.๗ ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนพบว่ามีปัญหา
ที่สำคัญ ๆ ดังนี้ ก.) คณะครูให้ความร่วมมือน้อย ข.) ขาดทุนทรัพย์ ค.) กิจกรรมบางอย่าง
นักเรียนให้ความสนใจน้อย

๓.๘ ปัญหาในการบริหารงานของฝ่ายปกครอง พบว่ามีปัญหาที่สำคัญ ๆ ดังนี้
ก.) ครู - อาจารย์ในโรงเรียนให้ความร่วมมือน้อย ข.) ครู - อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายปกครอง
ต้องทำการสอนจึงไม่ค่อยมีเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการวิจัยในเรื่องการบริหารงานฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในเขตการศึกษา ๓ มีประเด็นต่าง ๆ ที่อภิปรายดังนี้

การจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
ซึ่งจากการวิจัยพบว่า มีการจัดรูปองค์การอยู่ ๔ แบบด้วยกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการจัดรูปแบบ
ระดับชั้นและรองลงมาคือการจัดแบบคณะสี แบบคณะกรรมการ แบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการจัด
แบบผสม ที่มีการจัดหลายรูปแบบเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในการบริหารการศึกษาของไทยเรา
นั้นไม่ได้มีการกำหนดเป็นรูปแบบหรือกฎเกณฑ์ที่ตายตัวว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะต้องมีการจัดรูปแบบ
ของฝ่ายปกครองเป็นแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะการจัดรูปองค์การนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร
โรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดว่า จะจัดรูปแบบขององค์การและการดำเนินงานอย่างไรจึงจะ

เหมาะสมและตอบสนองความต้องการโดยมีประสิทธิภาพ

อีกประการหนึ่งในด้านลักษณะของโรงเรียนที่ทำการวิจัยนั้นทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ โดยมีห้องเรียน ๔๒ ห้องเรียน และมีนักเรียนตั้งแต่ ๑,๖๔๐ คนขึ้นไป ตลอดทั้งมีบุคลากรที่ร่วมงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นถ้าผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองเพียงคนเดียว เป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนย่อมเป็นไปไม่ได้ที่การดำเนินงานด้านนี้จะมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นจึงต้องมีการจัดรูปองค์การของฝ่ายปกครองเพื่อให้ครูแต่ละคนได้มีส่วนช่วยเหลือ และใกล้ชิดกับนักเรียนให้มากที่สุด ดังนั้นการจัดองค์การฝ่ายปกครองแต่ละรูปแบบนั้น นอกจากจะเป็นไปตามความเห็นของผู้บริหารแล้วยังจะต้องคำนึงถึงบุคลากรที่ร่วมรับผิดชอบและลักษณะที่แตกต่างอย่างอื่นอีกด้วย

อย่างไรก็ตามการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองทั้ง ๔ แบบนั้น จะมีลักษณะคล้ายกันในส่วนของการกำหนดสายงานบังคับบัญชาโดยมีสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา ซึ่งสายงานหลักนั้นจะมีการบังคับบัญชาลดหลั่นกันลงมาโดยมีเอกภาพในการบังคับบัญชา คือบุคลากรแต่ละคนโดยเฉพาะในระดับชั้นหนึ่ง ๆ หรือคณะ - สโมสรหนึ่ง ๆ จะอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าเพียงคนเดียว คือหัวหน้าระดับชั้นและหัวหน้าคณะ - สโมสร ส่วนสายงานที่ปรึกษานั้นจะเป็นสายงานที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแต่ไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชา เช่นคณะกรรมการฝ่ายปกครอง อย่างไรก็ตามในการจัดหน่วยงานหลักและงานที่ปรึกษานั้น เหมาะกับการจัดหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีปริมาณงาน และจำนวนบุคลากรที่มาก ทำให้การดูแลและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถทำได้อย่างทั่วถึง

การควบคุมและป้องกันความประพฤตินักเรียน สำหรับงานในด้านนี้พบว่าทางโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางระเบียบและวิธีปฏิบัติของนักเรียน เป็นลายลักษณ์อักษรในเรื่องการแต่งกาย การลงโทษนักเรียน และเกี่ยวกับความประพฤตินักเรียนที่เป็น เช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ทุกโรงเรียนได้มีการใช้ระเบียบและคำสั่งของทางราชการเป็นพื้นฐานในการสร้างและกำหนดเป็นระเบียบวินัยของโรงเรียนขึ้น

โดยเฉพาะระเบียบที่สำคัญ ๆ ที่ทางโรงเรียนได้ยึดถือเป็นหลักนั้น เช่นระเบียบตามนัยแห่งประกาศ คณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๕ กฎกระทรวงฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๕ ซึ่งว่าด้วยเรื่องของการแต่งกาย และความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา อย่างไรก็ตามจากการวิจัยในเรื่องนี้พบว่า การวางระเบียบและวิธีปฏิบัติตนของนักเรียน นั้นไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากคณะครู - อาจารย์ในโรงเรียนเท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้มีผู้วิจัยเห็นว่า อาจเนื่องมาจากครู - อาจารย์ส่วนใหญ่จะต้องทำหน้าที่ในด้านการปฏิบัติการสอนเป็นหลักโดยสอน ๑๔ - ๒๐ คาบต่อสัปดาห์^๑ และต้องทำหน้าที่อื่นอีกจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะมาร่วมในการวางระเบียบ ความประพฤตินักเรียนมากนักและอาจจะเห็นว่า การอนุโลมในการใช้กฎระเบียบตามแนวทางที่ ทางราชการกำหนดไว้ก็น่าจะใช้ได้อยู่ จึงไม่ได้มีความสนใจในการที่จะร่างระเบียบใหม่ขึ้นมาเท่าที่ ควร เพราะในการวางระเบียบใหม่ที่ดีนั้นจะต้องสอดคล้องกับระเบียบที่ทางราชการกำหนด ไม่ขัด ต่อขนบธรรมเนียมประเพณี และนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งการทำงานด้านนี้จะ ้องใช้เวลาค่อนข้าง มาก จึงทำให้คณะครู - อาจารย์ ส่วนใหญ่ไม่พร้อมที่จะให้การช่วยเหลือในการวางระเบียบของ โรงเรียนโดยเฉพาะของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมา ดังนั้นทางโรงเรียนส่วนใหญ่จึงได้ใช้ระเบียบที่ ทางราชการได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นระเบียบที่ใช้ในโรงเรียน

การประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงระเบียบต่าง ๆ ของฝ่ายปกครองซึ่งผลของการวิจัยพบว่า ปัญหาในเรื่องนี้ได้แก่ เรื่องผู้ปกครองไม่ค่อยมาประชุมแต่มีก็จะให้ผู้อื่นมาประชุมแทน ซึ่งสอดคล้องกับ การวิจัยของวรรัตน์ วรรมเลิศลักษณ์ ที่พบว่าผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือ^๒ จึงทำให้เป็นปัญหา

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา," (กรุงเทพมหานคร, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๓), หน้า ๓๕.

^๒วรรัตน์ วรรมเลิศลักษณ์, "บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๔๔.

ของฝ่ายปกครองในการดูแลนักเรียน เพราะถ้าผู้ปกครองได้รับรู้ในเรื่องระเบียบและการปฏิบัติตนของนักเรียน แล้วจะทำให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสช่วยกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการที่ผู้ปกครองไม่อาจมาโรงเรียนได้นั้น จากการวิจัยของทวีป ปรีชา พบว่าการที่ผู้ปกครองไม่ได้มาร่วมปรึกษากับทางโรงเรียนนั้นเนื่องมาจากผู้ปกครองต้องมีหน้าที่ประกอบอาชีพจนกระทั่งไม่มีเวลาที่จะมาติดต่อกับทางโรงเรียน และอีกประการหนึ่งคือทางโรงเรียนไม่ค่อยได้จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม^๑ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ปกครองกับโรงเรียนไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งทางโรงเรียนควรจะได้มีการปรับปรุงในเรื่องนี้ โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมให้มากขึ้น รวมทั้งได้มีการจัดส่งเอกสารในด้านกิจกรรมของความก้าวหน้าต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบและถ้ามีโอกาสก็ควรได้ไปพบปะกับผู้ปกครองในบางโอกาส และร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมของชุมชน

ในด้านการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ของนักเรียนพบว่าฝ่ายปกครองของบางโรงเรียนไม่มี ห้องทำงานที่เป็นสัดส่วนและขาดอุปกรณ์ในการจัดเก็บหลักฐานต่าง ๆ ที่เป็น เช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเนื่องมาจากการบริหารงานของโรงเรียนไม่ได้เน้นในด้านนี้มากนัก เพราะส่วนใหญ่ผู้บริหารจะมุ่งเน้นในงานด้านวิชาการและงานด้านธุรการและครู - อาจารย์ที่ทำหน้าที่ในการปฏิบัติการสอน ซึ่งต้องอยู่ตามสายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ทำการสอนอยู่ ซึ่งอาจจะมีส่วนทำให้การเก็บหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ของฝ่ายปกครองไม่ค่อยเป็นสัดส่วนเท่าใดนัก อีกประการหนึ่งในด้านของการทำหลักฐานนั้นในโรงเรียนได้มีการทำประวัติหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนอยู่แล้ว เช่น ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ หรือฝ่ายแนะแนว ซึ่งทางโรงเรียนอาจจะคิดว่าสามารถใช้ข้อมูลหลักฐานบางอย่างร่วมกันได้ ซึ่งความจริงแล้วหลักฐานต่าง ๆ ของฝ่ายใดนั้นย่อมมีความสำคัญของแต่ละฝ่ายโดยเฉพาะ ดังนั้นฝ่ายปกครองควรมีหลักฐานในด้านของฝ่ายปกครองโดยเฉพาะ เพื่อจะใช้ประโยชน์ในการ

^๑ทวีป ปรีชา, "ปัญหาวิจัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ในทัศนะของผู้ปกครอง", หน้า ๔๔ - ๖๐.

ติดตามดูแลและช่วย เหลือตามประพฤตินักเรียน

การดำเนินงานของฝ่ายปกครองจากการวิจัย พบว่าส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองได้มีการจัดทำนโยบายในการปกครองนักเรียนและมีการประสานงาน เพื่อทำแผนปฏิบัติงานประจำของฝ่ายปกครองแต่เป็นที่น่าสังเกตว่าฝ่ายปกครองได้มีการทำการประเมินผลงานของฝ่าย เช่น ในการประเมินผลแต่ละโครงการของฝ่ายปกครอง การประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองจากครู - อาจารย์ในโรงเรียนที่เป็น เช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะ เป็น เพราะว่าเป็น การปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และความเข้าใจในด้านการประเมินผลโครงการปฏิบัติงานดีพอ ดังนั้น เพียงแต่ปฏิบัติตามโครงการแล้วก็ถือว่าหมดหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ส่วนในด้านการประเมินผลบุคลากรของฝ่ายปกครองโดยการประเมินจาก ฝ่ายปกครองด้วยกันและครู - อาจารย์ในโรงเรียนนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะจะทำให้เกิดความแตกแยก เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ มักจะไม่ต้องการให้ใครมาคอยตรวจตราดูแล และมักจะ เข้าใจผิดคิดว่าเป็นการคอยจับผิด แต่โดยแท้จริงแล้ว การประเมินผลนั้นทำเพื่อตรวจสอบงานว่า ได้มีการปฏิบัติลุล่วงตามวัตถุประสงค์หรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงใด และ เพื่อหาข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

ดังนั้นในการดำเนินงานของฝ่ายปกครอง ถ้าไม่มีการประชุมอบรมหรือชี้แจงให้คณะครู - อาจารย์ เข้าใจจุดมุ่งหมายของการประเมินผลและร่วมกันจัดทำ การประเมินผลงานในด้านต่าง ๆ แล้วจะทำให้งานในหน้าที่จะมีโครงการในการพัฒนาไปได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- ก. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงงานด้านการปกครองนักเรียนของโรงเรียน
 ๑. การจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองของโรงเรียนควรมีการกำหนดที่แน่นอนว่าประกอบด้วยสายงานหลักหรือสายงานช่วยอย่างไร และมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่แน่ชัดโดยจัดทำไว้ในหน่วยงานของฝ่ายปกครองหรือพิมพ์ เป็น เอกสาร เพื่อให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนได้ทราบ

๒. บุคลากรที่ทำหน้าที่ในด้านการปกครองนักเรียนนั้นควรจะเป็นบุคคลที่มีความหนักแน่น อดทน เป็นคนใจกว้างและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดทั้ง เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถ เข้ากับบุคคลอื่นได้และ เป็นผู้ที่มีความเสียสละที่จะสมัครใจเข้ามาทำหน้าที่ในด้านการปกครองของ นักเรียน

๓. ในด้านการป้องกันและควบคุมความประพฤติของนักเรียนนั้นฝ่ายปกครองควรจะมี ระเบียบวิธีปฏิบัติของนักเรียนหรือการลงโทษนักเรียนที่เด่นชัด และได้จัดทำเป็น เอกสารหรือ คู่มือเพื่อแจ้งให้ครู - อาจารย์ ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบเพื่อจะได้ให้ความสนใจ ในระเบียบนั้นถูกต้อง

๔. ควรจะมีการทำทะเบียนประวัติของนักเรียนตลอดจนมีแบบฟอร์ม เกี่ยวกับการทำงาน ของฝ่ายปกครอง เพื่อสะดวกในการทำงานด้านการปกครอง และจะต้องมีการจัดทำ เป็นหมวดหมู่ โดยมีผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง

๕. ในด้านการทำงานของฝ่ายปกครอง ควรจะมีการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายแนะแนว ของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ร่วมกันแก้ไขและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนที่จะ เกิดขึ้น

๖. ในการติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนฝ่ายปกครองควรรหาโอกาสไปเยี่ยม เยียน นักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนที่บ้าน ถ้าทำไม่ได้เท่าที่ควรอาจจะออกหนังสือติดต่อกับผู้ปกครอง ในโอกาสต่าง ๆ บ้าง เช่น แจ้งข่าวคราวจากโรงเรียน แจ้งคำชมเชยของนักเรียนที่ประพฤติดี แทนที่จะแจ้งแต่ปัญหาของ เด็ก ในด้านการปกครอง เท่านั้น

๗. ฝ่ายปกครองควรรหาโอกาสในการร่วมกิจกรรมกับนักเรียน เพื่อจะได้สนิทสนมและ รู้ถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มากยิ่งขึ้น

๘. การดำเนินงานของฝ่ายปกครองควรจะได้มีการร่วมมือและประชุมปรึกษากันระหว่าง ฝ่ายปกครองในกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนแนวความคิดและวิธีการในการร่วมกันป้องกัน ความประพฤติของนักเรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๙. ในการดำเนินงานของฝ่ายปกครองของโรงเรียนควรมีโครงการของฝ่ายปกครอง ที่แน่นอนและมีการประเมินผลในด้านการปฏิบัติงานของแต่ละโครงการทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้ ข้อมูลที่ได้ เพื่อปรับปรุงในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป

๑. ควรได้มีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานฝ่ายปกครองของโรงเรียนที่เป็นนักเรียนโรงเรียนชายล้วน หญิงล้วน และโรงเรียนสหศึกษา เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาของฝ่ายปกครองเหล่านั้น
๒. ควรได้มีการศึกษาการบริหารงานของฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาในขนาดต่าง ๆ ของทุกเขตการศึกษา
๓. ควรศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีส่วนให้นักเรียนประพฤติผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน
๔. ควรได้มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปกครองในเรื่องการปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย